

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegrafulu iese de doua ori pe septemana: joi'a si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a, prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiul prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Nr 14. ANULU XII.

Sabiu, in 16 Februaru 1864.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumtate de anu 4. fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 fl. pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platesc pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litera mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Industria nostra fiitoare.

(c.) De atatea ori am vedutu scriendu-se si de atatea ori am auditu vorbindu-se de lips'a de industriasi. Si totu de atatea ori am auditu facandu-se imputare Romanilor, ca gresiescu, de nu-si dau copiii la meserii.

Imputarei acestei am consimtitu si noi totdeun'a, caci cine va fi inca care sa se indoiesca despre adeverulu, ca industria e adi cuceritorea poporeloru, industria e una ramu de frunte alu culturei moderne, seu deca place cuiva mai bine, a civilizatiunei!

Associatiunea nostra transilvana candu si-au luat titulu „pentru cultura poporului romanu“ se vede a se fi obligatu si pentru inaintarea industriei, va sa dica a meseriilor; documentu la acest'a suntu concursesele cele escrise in favorea unui seu altui meseriasiu.

Nici cu imputari numai nu vomu ajuta meseriile romanesci, nici numai cu cate unu concursu escrisu in favorea unui seu duoru individi, seu si cinci siése, ci mai trebuie si altu ceva atatu din partea inteligintiei catu si a asociatiunei, deca vomu seriosu inaintarea si prosperarea poporului romanu. Trebuie cautate midiuloce, prin care sa se escite atragerea catra meserii si trebuie cautatu, ca unde esista acest'a sa se nutresca si se nu amortiesca. Midiulocele pentru cea d'antaiu suntu firesce mai grele de aflatu si mai alesu in referintiele vietiei noastre. Pentru ca deca privimu la directiunile, care le cam are in genere poporulu la noi, apoi vedemu numai doue directiuni: de a deveni cineva barbatu inteligente, seu a remane agronomu seu economu. Ce atinge classea cetatiéna, ea inca nu este impintenate de ajunsu, parte din nedesvoltarea ei cum se cade in orasiile ungueresci, parte din separatismulu tiehescu alu Sassiloru, si in fine, parte si din impregiarile politice, care astadi inca apasa greu desvoltarea industriei in tier'a nostra. Asiá dara in locu de impintenire descuragiare.

Insa noi fatia cu aceste impregiurari se nu-ne punemu pe tanguite, ci se ne chiarificamu pucinu lucrulu. Sa vedemu, ca cele doue directiuni numai singure nu suntu de ajunsu spre vietia unui poporu, togm'a precumu nu suntu de ajunsu capulu si picioarele singure pentru unu trupu, se cugetamu, ca celelalte doue impregiurari inca suntu nesce rele, cari s'aru poté delaturá indata ce ramulu acest'a de vietia aru capatu unu cursu mai viu. Si apoi celu d'antaiu inceputu spre impintenire? Acel'a se ni-lu dea institutele de crescere ale poporului, care se intielege, ca trebuie se fia intogmite de a desvoltá mintea dar nu memori'a, de a desvoltá unu spiritu de vietia practica, corespundiatore cerintieloru imperiose a le tempului nostru.

In institutele acestea dar trebuie facuti elevii cunoscuti cu cunoscintie reale, care suntu pentru vietia acést'a reala. Ei sa invetie a cunosce natura preste totu si in partile ei, cunoscendu-o astfelu voru cunosce si folosele producteloru naturei si voru prinde atunci cu amendoue manile intrebuintiarea aceluor produse in folosulu loru.

Noi suntemu si amu fostu optimisti in cele politice; venindu acumu in sa la punctulu alu doilea alu impintenirei in cestiunea nostra, amu cutediá a dice ca suntemu pessimisti. Poporulu nostru nu e asiá nesimitoriu, dupa cum ni se pare noue pentru meserii. Elu le imbracisieza cu caldura acolo unde i e luminata calea catra densele prin conducatori sei. Si cunoscemu poté fiacare destui preoti romani, cari au facutu merite pre acestu terenu, pasindu seau ei cu esemplu inainte, adeca dandu-si chiaru pre fii loru, seu induplecandu pre parochieni de ai loru a-si dá copiii la meserii si cu successu. Si asiá e interesantu poté pentru publiculu nostru a sci, ca in Sabiu se afla de presentu vre-o 40 de feciori (sodali) afara de invetiacei de diferite meserii; e si mai

interesantu a sci, ca acesti feciori se aduna din candu in candu spre a-si petrece la olalta numai ei de ei, punendu lege, ca in petrecerile loru sa nu se vorbesca alta limba decatu cea romanésca; dar e dorerosu poté a sci, ca acesti lup-tatori nepretendiosi ai nationalitatiei loru suntu parasi si nebagati in séma, ca si plant'a cea despretiuita, ei nu priimescu de nici o parte unu spriginu in simtiurile loru nationale si in desvoltarea loru nationala, si de aceea nu e mirare, candu se intempla de perdemu cate unulu din ei in favorea strainiloru.

Aici aru trebui abatuta atentunea inteligintiei nostre, aici chiaru a Asociatiunei nostre, ca sa nu lasa pre acesti eroi moderni a slabi in curagiulu loru, ci a-i atrage si a-i tine in neintrerupta legatura cu mam'a loru, natiunea. Dupa parerea nostra credemu, ca acést'a s'aru efeptu atunci mai bine, candu acesti tineri aru fi adunati cate odata si impregiurulu unui seu altui barbatu inteligente, de la care sa póta audí vre unu cuventu acomodat trebuintieloru loru. Acést'a nu e ceva nou, ci se afla si in alte parti, unde professori cu reputatiuni mari o facu acést'a nu numai cu sodali, ci chiaru si cu maestri betrani. Baremu atát'a deocamdata pana vomu fi in stare a avea si noi scóle de duminica, unde sa-si alle adapostulu si invetiacei, cari asemenea suntu cu totulu lasati in man'a sortiei.

(Va urmá)

Ardelenii si calea ferata.

(M. B.) Deputatii Transsilvaniei, precum si ai celorlalte tieri de sub sceprulu Austriei, precandu jurnalulu de astadi va fi in manile publiculu cetitoriu, voru fi si ajunsu acasa dela senatulu imperialu, aducendu cu sine aceea ce au si dusu: speranti'a!

Afacerile senatulu imperialu de pe anulu acest'a, dupacum cetitorii voru fi observatu si din comunicatiunile „Telegrafulu romanu“, au fostu forte insemnate, si mai importante decatu in anii trecuti, cari pre noi tocmai asiá ne intereséza ca pre ori cari alti cetatieni din provinciile imperiului, deorece si noi tocmai ca ceialalti contribuimu destulu pentru sustinerea statulu ca a unei poteri mari europene.

Insa pe langa tote ca ne sentimu a fi membri constitutivi ai imperiului, a carui sorte buna ori rea e un'a cu a nostra; — pe lenga tote ca nu potemu fi indiferenti catra cele ce se facu pentru totulu: totusi pre noi Romanii mai multu ne intereséza aceea, ce se atinge mai de aproape de interesesele nostre speciale, seu de interesesele patriei nostre, nu pentru ca noi amu fi poté egoisti, ca numai binele nostru sa-lu voimu, ci mai multu din caus'a cea simpla, ca noi Romanii abiá ce pasiramu pe pamentul fagaduintiei, amu si voi sa vedemu nescari straformari insemnate, menite de adreptulu spre fericirea patriei nostre. Si ast'a nici nu ni se poté lua in nume de reu.

Cuventulu celu d'antaiu alu deputatiloru din Transsilvani'a, ce l'au rostitu in senatulu imperialu ca reprezentantii tieriei loru, au fostu indreptatu spre indeplinirea unui interesu specialu alu Transsilvaniei, adeca votarea si cladirea unei cali ferate ce e atatu de necesaria nu numai pentru Transsilvani'a, ci chiaru pentru Austri'a intréga, deschidendu cu acést'a o cale noua catra darurile cele ascunse in sinulu tieriloru de catra orientu.

Salutarea acést'a a aflatu resunetu viu, in sa numai momentanu, in peptulu reprezentantiloru din celelalte tieri.

Sessiunile anulu presinte s'au finitu, deputatii Transsilvaniei s'au reintorsu a casa fara vre-unu castigu insemnatu; — lini'a si cladirea calei ferate a remasu obiectu de desbatere in siedintiele comisiunei ad hoc, si nici n'a ajunsu de a fi pertractata in cas'a plenaria a reprezentantiloru.

Ce au lucratu dara reprezentantii Transsilvaniei? ce folosu, ca unicii de sub corón'a sântului Stefanu, spre pare-rea de reu a celorlalte tieri, au luat parte la senatul imperialu? — voru dice multi dintre cetitori.

Intrebâri de acestea voru fi adeseori obiectu de vorbire și de disputa prin Ungari'a și Transsilvani'a, in sa aru fi o gresiéla mare, déca reprezentantii Transsilvaniei numai din caus'a ca nu potura efeptu' incuviintiarea și cladirea unui drumu de feru, aru fi atacati și condamnati; căci cu puțină esceptiune ei vorbira din inima despre interesele adeverate ale Transsilvaniei nu numai, ci candu vediura atecata independinti'a Transsilvaniei prin cei ce dóra nici nu cunóscu bine trecutul și referintiele tieriloru de sub corón'a s. Stefanu fatia cu Austri'a, — o-au aperatu cu barbatia, și au spusu apriatu, ca d. e. afacerile bundului nemtiescu, incalciturile din Schleswig-Holstein se atingu numai de acea parte a Austriei, carea insasi e membra integritóre a bundului, in sa nici de cátu de Transsilvani'a independente, carea in puterea dreptului publicu nu póte fi silita a portá spesele cerute (10. millióne) pentru portarea resboiului in Schleswig.

Reprezentantii Transsilvaniei in senatul imperialu nici n'au potutu face mai multu de cátu au facutu. Ei cá ómeni noi și neindatinati inca, — precumu observa B: in „Gazeta“ — la unu parlamentu european, fatia cu atátea capacitatí eminiante au ocupatu asiá dicendu o pusetiune defensiva, și au vorbitu mai multu despre interesele loru; și numai mai tardiu potemu asceptá dela ei resultatu mai splendidu; și asiá ei suntu de escusatu, și nici nu merita o atare tragere la respundere inca nici in societati private.

De alta parte dóra nici nu ne va fi spre mare stricare impregiurarea, ca calea ferata inca nu s'a votatu pentru Transsilvani'a.

Pentru ce? mai pe largu in numerulu viitoriu.

S a b i i u 13 Februaru. Dupa o depesia telegrafica a foi germane de aici „H. Z. etc. dtó Vienn'a 24 Febr. „General-Correspondenz“ simte: ca continuarea pertractarilor dietei transsilvanie se ascépta dupa serbatorile grecesci. (adica resaritene. Red. Afara de obiectele amintite in rescriptulu de deschidere se voru mai aduce propositiuni s' n privinti'a altoru cestiuni momentóse. Escrierea alegeriloru nóue pentru locuri devenite in vacantia se ascépta cátu má in curendu. — Rapórtelu asupr'a aflárei Canc. aulicu Nádasy suntu imbucurátore.

Austri'a și Prussi'a au acceptatu propunerea britica privitóre la o conferintia in privinti'a certe germano-danese.

D in Ungari'a vaiete preste vaiete. Lips'a, mai cu séma pe alocurea, e cumplita; mórtea de fóme a rapitu mai multe jertfe. Din Solnocu se scrie, ca numerulu celoru lipsiti in acestu singuru orasiu face 3000, și comitetulu din Pest'a pentru impartírea de pâni, tramitiendu de curendu 500 pâni, la impartíre capetá fiacare din cei lipsiti câte unu patrariu de puntu—pe o septemâna. Lips'a cresce totu mereu, și lângá nevoi'a de bucate se mai adauge și nevoi'a de bani, încátu bietii ómeni nici pe vite, nici pe mosii, nici pe alte celea nu capeta nici baremu unu imprumutu. — Vocile ne-numeratiloru ómeni, ajunsu la sapa de lemna, suntu totu atátea apeluri la filantropi'a straina, și cu deosebire la a nóstra a Transsilvaniloru, cari pe lângá alte necasuri barem de lips'a pânei de tóte dílele amu remasu scutiti. Sa punemu mân'a cu totii, fiacare amesuratu potintiei sele, pentru de a aliná amarulu atátoru frati deveniti prada lipsei extreme, și n' atari impregiurári grele sa ne fia toturoru datorintia adevératu sánta, a nu lasá pre nici unulu din aceste nefericite fiintie palide și garbovite de ticalosia, sa iésa fára vr'o bucatura de pâne, fára vreo bucatica de haina, fára vreunu cruceriu din casele nóstre! —

In urma audimu cu multiamire, ca ministrulu de finantie a mai licuidatu din ajutoriulu votatu 2 millióne florini.

D in Galiti'a totu intinsu vinu sciri de nelinisece, de planuri de rescolare s. a. Cu deosebire citimu ca 'n Leopolea se ascépta acumu acumu irumperea unei revolte, și trupele elocate acolo trebuie sa patroleze barbatesce, pentru de a 'nnadusi, indata ce s'aru ivi, ori ce incercare de a per-furbá ordinea și linisecea publica. In astfelu de impregiurári e lucru naturalu, ca regimulu, conchiamandu celelalte diete din tierile germano-slave, n'a potutu conchiamá și cea galitiana, și fói'a oficiósá „General-Correspondenz“ din Vienn'a deplóra, ca regimului, pelánga tóta bunavointi'a, iritatiunea spiriteloru din tíera nu i-a concesu a redeschide si diet'a Galitiei. — Mare sensatiune a facutu fug'a principelui Sapiéha din prinsóre, precum și o proclamatiune a comitetului nationalu secretu, prin carea Iudeii din Cracovi'a cu amenin-

tiári de pedepse aspre se provóca a ajutá cu armé și cu bani caus'a nationala.

Varietáti și noutáti de dí.

Ministrulu cel nou de resbelu, maresialulu campestru locoteninte, cavalerulu de Frank, omu cá de 56-57 ani, este fiulu unui negociatoru din Vienn'a. Crescerea militara o avú in scól'a pioneriloru din Tulln, apoi intrá cadetu in regimentulu Hoch-und Deutschmeister, facú pe la anulu 1820 campani'a din Neapole, avantiá stegaru la infanteri'a Geppert, locoteninte la curasierii de Wallmoden, apoi cá vicecolonelu și colonelu fu la Gyulai, și dupa espeditiunea din 1859 se facú Maioru generalu și maresialulu locoteninte. In timpurile din urma a fostu adlatus lângá comand'a generala din Ungari'a. —

(Trofcele de 'nvingere.) Cele siese tunuri, dóne care de munitiune, mai multe stéguri și alte aparate de resboiu, luate de Austriaci dela armat'a danesa, se adusera in 8/20 Februaru la Vienn'a. Cu aducerea loru a fostu insarcinatu capitanulu Eder cu 12 feciori dela felurite regimente, toti distinsi, pelánga altele, și cu medalie priimate dela regele Prussiei la trecerea loru prin Berlinu. In Vienn'a la drumulu de feru i intimpiná in numele Mai. Sele colonelulu Friedel, apoi venira și archiducii Guilielmu și Albrecht, mai multi generali, o multime de oficieri și alte personalitati oficióse. In salonulu drumului de feru fura ospetati stralucitu in numele Mai. Sele. Apoi plecara acompaniati de musica militara și o compania de infanteria prin lägerzeile, și intimpinati și urmati de glóte nenumerate de ómeni mersera in cetatea curtii, unde avura audiintia la Maiestatea Sea, și apoi dusera trofeele impodobite cu stéguri, pantlice, frundia verde și flori, in arsenalulu imperatescu, unde 'n 21 voru fi espuse pentru persónele curtii imperatesci, ear in 22 și 23 pentru publiculu celu mare. —

O epistola a gen. Benedek cátra Br. Gablenz, carea cerculéza prin tóte díuarele germane, gratuléza cestui din urma la succesele cele stralucite ale lupteloru bravei armate austriace cu Danesii.

Balurile din Parisu, dupa calcululu foi „La France“ constau pe tóta díu'a din carnevalu cam 2. millióne franci. —

(Foile periodice din Austri'a.) Dupá consemnatiunea facuta de post'a c. r. austriaca pe anulu 1864. esu inlauntrulu monarchiei foi politice: germane 90, cehice 7, polone 8, serbesci 3, croatice 1, slavenice 1, rutenice 2, italiene 11, magiare 18, romanesci 3, grecesci 2, slovacesci 1, evreesci 3, cu totulu dar 153; nepolitice: germane: 191, cehice 23, polone 15, serbesci 7, slovenice 4, croatice 7, slovacesci 5, italiene 31, magiare 56, rutenice 2, grecesci —, evreesci 3, francesi 1, romanesci 2 (noi scimu ca 4, adica: Amiculu scólei, Auror'a româna, Umoristulu și Organulu pedagogicu); cu totulu dar foi nepolitice in Austri'a 249. —

Pentru soldatii raniti s'au adunatu in Vienn'a la „comitetulu patrioticu de ajutorire“ (patriotischer Hilfsverein) preste 52,000 f. v. a. — Asemenea colecte maretie s'au facutu mai prin tóte orasiile monarchiei. —

Negotiulu Franciei, dupa aretárlele oficióse pe anulu 1863. a crescutu in modu admirabilu. Se scie, ca negotiulu mare e de esportu și de importu, și ca cu cátu e mai mare esportulu, cu atát'a se arata o tíera mai avuta. Esportulu Franciei aduse in anulu 1861. 1926 millióne, in anulu 1862. 2243 millióne, ear in anulu 1863. trecú preste 2622 millióne franci; va sa sa díca, negotiulu de esportu alu Franciei in doi ani a crescutu cu mai multu decátu cu a trei'a parte. Cei mai insemnati articuli de esportu fura: matasarii de 376, lanarii de 283, vinuri de 241, márfuri scurte de 147, matase cruda de 100 și zăcharu rafinatu de 76 millióne.

Principatele române unite.

Districetele Romaniei continua a se 'nrece unulu cu altulu in jertfe pentru cumperarea de arme, și specialu de tunuri. Eata, dupa „Buciumulu“, actulu, prin care orasiulu Rosiorii de Vede depune prin Domnitorulu darulu seu celu stralucitu pe altarulu patriei.

Prea inalte Dóme!

Suntemu tramisi de orasiulu Rosiori de Vede din distr. Teleormanu, cá sa depunemu la picíorele tronului Mariei-Vostre un'a miiá galbeni pentru a se cumperá unu tonu.

Mari'a T'a, actulu cellu mare patrioticu, ce M. Vóstra ati sevarsitu, secularisarea mosteloru díse inchinate, a umplutu de o sánta bucuria animile concetateniloru nostri

si i-a facutu a veni astadi a depune la piciorle tronului M. Vóstre asta umile offrandă. Dorimu, ca Statulu Român sa devina mare, puternicu, si aceasta dorintia a noastră este cu atât mai legitima, pe câtu M-Vóstra cunósceti ca suntemu descententii gloriosiloru calareti Romani, Rosiori-de-la-Vede; suntemu mandri de acesta origine si ardemu de dorintia de a putea sa fimu demni de nisce assemeni stramosi.

Noi vedemu in M. Vóstre tramisulu, care are sa ne duca la marirea si la glori'a stramosiésca. Pana va veni timpulu candu M. T'a sa ceri de la noi a ne dá sângele pentru assemeni fapte mari bine-voiesce a primi acestu micu daru, ordonandu, daca se póte, a se inscrie pe tunulu ce se va cumperá, cifr'a orasiului Rosiorii de la Vede.

Sa traiesci Mari'a T'a!

Sa traiésca Unirea!

Suntemu ai Mariei-Vóstre

pre plecati si supusi servitori

I. Ignatescu, C. Protopopescu, Tache Mihalescu, Costache Penculescu, Mineu Nicolau. —

In siedinti'a camerei din 10 Februaru interpelá d. C. A. Rossetti pre d. primu ministru, ca cum a'ntielesu densulu cuvintele rostite cu alta ocaziune: ca tiér'a va avé si constitutiunea, si armarea, si chiaru gard'a natiunala? „Dupa aceea, dice „Románulu“ Adunarea a luat in desbatere proiectulu de lege pentru caile ferate din Romani'a de peste Milcovu. Dupa o desbatere ce a tinutu si acést'a peste o óra, fiindu ca companiile ce erau in concurentia s'au aliatu, s'a cerutu si s'a priimitu amanarea pana Miercuri, spre a se cugeté asupr'a noiei situatiuni ce acésta fusiune a companiiloru a adusu propuneriloru facute.

S'a votatu acordarea dreptului de cetatiénu român, si o pensiu de un'a mia lei pe luna d-lui Vailant cá respłata natiunale.

Legea pentru organizarea armatei, introducerea dorobantiloru in Moldov'a, crearea gardei natiunale s. a. s'a terminatu. Numai in privinti'a organizarei gardei natiunale nu s'a potutu uní Camer'a. Dep. Grigoriu Ghic'a a propusu unu censu mare pentru dreptulu de a intrá in gard'a natiunala. Incontr'a acestei propuneri a pasitu Rosetti si Vasescu, cari in principiu suntu contr'a ori cáru censu; dar cá sa faca concessiuni, propunu si ei unu censu, care in Bucuresti si Iasi aru fi si esistandu pentru aceia, cari voru sa fia alesi in municipalitate, adica unu venitu de 300 lei (cam 50 f.) Camer'a s'a decisu pentru censulu de 5000 lei avere. Principele Cuz'a e fórte nemultiamitu cu decisiunea Camerei in privinti'a gardei natiunale, din cauza ca densulu privesce gard'a cá pre unu elementu ostilu tronului. Amiculu seu intimu, presedintele fostulu ministeriu, Cretulescu, a declarat in Camera, dupace se priimise legea, ca decisiunea maioritáti in casulu de fatia e departe de a esprime vointia poporului, carele e contr'a unei astfelu de legi. — Ministeriulu Cogalniceanu a facutu concessiuni in cestiunea acést'a, pentru cá si Camer'a sa sprijinésca celelalte propositiuni ale regimului. Principele in sa e fórte iritatu, si se vorbesce tare, ca ministeriulu Cogalniceanu va fi inlocuitu cátu mai curendu prin unu ministeriu Cretulescu; — o mpregiurare, ce va trage dupa sine séu amanarea séu dissolvarea Camerei. Se vorbesce si de unu ministeriu Plajinu.

Dupa scirile cele mai nóue, ce colindéza prin telegramele foiloru germane, ministrulu de finantie Steege si-a datu dimissiunea, si acést'a se crede ca voru s'o faca si ceilalti ministri ai cabinetului Cogalniceanu. —

Astfelu vedemu in nefericit'a Romania schimbandu-se ministerie cu ministerie; astfelu vedemu tiér'a acést'a condamnata la suferintie rostogolindu necurmatu, cá Sisifu din mitologia pétr'a in Tartaru, peatr'a sperantieloru sele, carea candu credi c'au ajunsu la o culme dorita, iar o vedi pravalita in abisuri. —

Siantiurile dela Düppel, si insul'a Alsen.

Si pán'acum s'a pomenitu candu si candu, dar de se va continuá resboiulu germano-danesu, de aci nainte se va pomeni adeseori de siantiurile dela Düppel si de insul'a Alsen. De aceea promiseramu cititoriloru nostri in nr. din urma o scurta descriere a acestoru positiuni.

Düppel e unu satu in Schleswig, tocmai la marginea tiei de cátra resaritu, si fiindca e pusu pe peninsul'a Sundewit, carea se estinde departisioru in mare, pentru aceea siantiurile cele tari de aici, razimate de mare, devinu neatacabile din spate si din cóste, asiá incátu ele in privinti'a acést'a suntu o fortificatiune mai tare inca decátu multu laudatulu Danewirk, care se póte ncungiurá si atacá de patru párti. Nu mai de cátra mare s'aru poté atacá siantiurile dela Düppel;

aici in sa dau trupele germane de dóue greutáti: un'a ca n'au marina de Dómne-ajuta, alt'a ca mánec'a de mare de aici e fórte strimta si e aprópe usul'a Alsen, carea inca se tine de Schleswig si se afla 'n mánile Danesiloru. Astfelu Danesii, pánacandu se lupta la Düppel, potu sa-si traga munitiune, proviantu si tóte cele de lipsa din insul'a Alsen, ear la casu de nevoia estrema se potu retrage 'n drag'a voia la Alsen. — Insul'a Alsen insasi e de 5½ mile patrute, are vreo 25,000 locuitori si e fórte roditóre. Locurile cele mai insemnate suntu: Sonderburg cu 3—4000 locuitori, apoi Augustenburg unu orasielu cu 1000 locuitori si cu castelulu celu pomposu de acelasi nume, care e proprietatea si leaganulu ducelui Fridericu de Augustenburg, alu celui ce pretinde domni'a asupr'a ducatelor Holstein-Schleswig. Acest'a in sa si afara de aceea mai posede cá avere privata mai jumetate insul'a. Marginea eii apuseana, va sa dica cea mai aprópe de Düppel, inca e fortificata tare. Prin aceste fortificatiuni, precum si prin ro-direa sea, in fine prin aceea, ca locuitorii eii cea mai mare parte suntu Danesi, ea devine o fortarétia tare in mánile Danesiloru. De aceea, pánacandu mai suntu aceste positiuni in mánile Danesiloru, Germanii nici ca potu fi siguri de posesiunea Schleswig-ului; acést'a s'au aretatu pe fatia si 'n anii 1848, candu Danesii tóte operatiunile loru resbelice le intreprinsera dela aceste dóue puncte. E probabilu dar, ca cunoscendu amendóue pártile iusemnatatea acestoru locuri, pentru posesiunea loru se voru incinge lupte crunte, si se va versá multu sânge de amendóue pártile.

Prospectu politicu.

Caus'a germano-danesa au intratu, dupacum dice limbajulu diplomaticu, „intr'o fasa nóua“, adica a mai facutu unu pasu inainte. Armat'a austro-prussa a trecut in 19 Februaru nou preste marginea Schleswig-ului in Iütland. Cari trupe au fostu anume in acésta actiune: Austriaci? Prusi? ori de amendóue soiurile? e totu un'a; lucrulu essentialu e, ca au trecut in tr'o tíera straina, negermana, neamestecata in acésta cauza. Pecátu se scie pán'acum, generalulu supremu Wrangel a demandatu a se face acésta calcare a teritoriulu Iütlandesu, pentru de a goní pre Danii, cu cari se 'ntalnisera si se'ncaierasera Austro-Prusii in Kolding, grani-tia intre Schleswig si Iütland, in care casu trecerea aru avé numai caracteru de apucatura ostasiésca, de stratagama. E 'ntrebarea in sa, ca gen. Wrangel, trecendu odata grani-tia, pentru de a goní pre Danesi, dupa acésta un'a trecere re'ntorná-va in Schleswig? Acést'a nu e probabilu; cáci déca s'a trecut fruntariulu Schleswig-ului si alu Iütlandiei, pentru de a alungá si a strimtorí pre Danesii, apoi scopulu acést'a nu se ajunge prin o singura cioenitura mica de cavaleria, ci numai prin unu siru de batái ale masselor. Se vede, ca nici Austri'a, ba nici chiaru Prussi'a, respective cabinetulu din Berlinu n'au avutu scire despre acestu marsiu repede, care l'a demandatu generalulu Wrangel pe cont'a sea; respunsabilitatea in sa cade firesce pe ambele poteri aliate. Si 'n adeveru respunsabilitatea acést'a s'a si pronunciatu din partea Franciei. „La France“, cea mai oficiósa fóia francesa, numesce intrarea trupelor austro-prusse in Iütlandia „unu faptu de enorma gravitate“, si spune pe fatia, ca Franci'a nu mai póte privi cu mánile 'n sinu, cum se „rapesce“ din partea celoru mai tari teritoriulu danesu. Dar sa lasámu sa vorbésca fóia francesa insasi. „Binevoindu Germaniei si simpatisandu cu Dani'a, dice ea, Franci'a recunósce insemnatarea miscárei natiunale din Germani'a, dar nu póte voi, cá unu poporu atâtu de bravu, precum suntu Danii, sa peara de pe cart'a Europei, sa se absórba si nimicésca; nici póte voi, cá sa se faca o modificatiune atâtu de fundamentala a ecuilibrului european, sa se deplínésca contr'a dreptului popóreloru, contr'a drepturiloru staturiloru medie germane si contr'a drepturiloru celorlalte poteri in favórea Prusiei. Caus'a Daniei, a pártii mai debile, ce se lupta contr'a unui inamicu de cincii ori mai tare, ce apera natiunalitatea si vatr'a sea, e drepta si nobila si are tóte simpatiele Franciei. Si Dani'a e si resoluta, a se oppune pana la estremu; ea scie bine, ca 'n Europ'a suntu dificultáti si cestiuni seriose, care mai multu mai putínu suntu legate de venitoriulu eii, si din cari, prolun-gindu oppositiunea sea, cu dreptulu spera ca va poté trage folosu. In tóte impregiurárele trebuie sa se largésca orizontulu poteriloru europeice fatia cu ambitiunea, a cárei tinta e teritoriulu danesu si porturile márei rasaritene.“ *) Franci'a din momentulu, din care cestiunea atinge atâtu de aprópe positiunea si liniscea Europei, nu mai are aceleasi motive de a remané in reserva. Noi credemu, ca déca nu voru urmá declaratiuni multiamitóre, cari sa desemne hotarítu si cu cea mai

*) Fóia francesa prim fras'a acést'a inflorata de siguru intielege pre Prussi'a.

deplina nepartinire politică a Prussiei, nu e nice o piedecă de a nu împreună regimul francez, după cum Englițeră a dorit adese ori, reclamățiunile se le cu ale Englițerei, pentru de a asigură Dani'a în contră unei rapiri nedrepte, și ecuilibrul european în contră unor schimbări teritoriale și largiri ale puterii, cari prin nimicu nu s'aru poté rectifică. — Va să dăca în cuvinte scurte: Franci'a va să se alieze cu Englițeră, pentru de a ajutá Daniiei contră Austriei și Prussiei. —

Că să venim la câmpul de luptă, Iütlandi'a se vede a se fi ocupat parte pentru de a luá fortareti'a Fridericia, parte pentru că astfel Austro-Prussii să pótă pretinde cu mai multu efect, a se retrage Danesii din Düppel și Alsen (vedi mai sus: Sianturile din Düppel și insul'a Alsen); căci atunci ese lucrul cam asiá: Ada și na! Schimbu pentru schimbu! Da-mi tu mie Düppel și Alsen, și eu-ti dau tie Iütlandi'a cu Friderici'a! —

Pentru de a asigură atátu negociul se, câtu și alu Germaniei, Austri'a au armat o parte a marinei se și o-a comandat parte în mările grecesce, parte în cele italiene și 'n cea mediterana și parte dincolo de strimțórea dela Gibraltar în oceanul atlantic. —

Franci'a, carea pân' acumu s'a totu nitat și a tacut, se pare că se pregătesce a intrá și ea în hor'a germano-danesă. Se vorbesce, că sunt luat măsurile de lipsă, pentru de a transpune 50,000 soldati la Renu și 50,000 la frontariul Belgiului pentru ori ce eventualități; comănde acestor trupe sunt și denumite dejá și stau un'a 'n Lille, cealalta 'n Nancy. Organizatiunea cea nouă a armatei se dăce a fi atát de precisă, încátu în 8 până 'n 14 zile o armată de 200,000 pótă stá cu arm'a 'n mână la ori carea din granțiile imperiului.

Archiducele Ferdinandu Maxu cu archiducesa Charlota se acceptau pe 8/20 Febr. în Parisu în caus'a corónei mexicane. De acolo, se crede, că voru calatori la Londr'a, apoi la Vienn'a și Triestu, acolo imbarcându-se voru cercetá pre Pap'a, spre a-si cere binecuvăntarea la lucrul celu mare, ce întreprind, și apoi voru calatori definitivu la Mexicu.

În Germani'a se tînura la Würzburg conferinție ministeriale din partea staturilor medie și mici, la cari se priim propunerea Dlui Beust, ministrul Saxoniei: că voind puterile mari germane a scóte Holstein-ulu cu puterea de subdispozițiunile bund-ului, acest'a sa uu sancțiuneze nimicu, ce aru vatemá drepturile ducatelor; că cestiunea clironomiei (mostenirei domniei) să rămăna în puterea confederațiunei; că Holstein-ulu să se assecureze prin tramiterea de trupe mai multe și că staturile bund-ului să-si tina armatele ga'a. (De aru fi Germanii de tóte că de conferinție!)

Turci'a arméza cu grosulu. Sultanulu, sultan'a, príncesele, tóta curtea, tóta nobilimea ia partea cea mai activă pentru armată. Sunt conchiamati 100,000 soldati, se vérsa tunuri (din 1 Dec. până 'n ultim'a Ian. să se fia facutu 162 tunuri ghintuite), se gatescu năi de tóta form'a și marimea se adapta și se repara fortaretiile s. a. Tóta Turci'a se dăce că sémăna a castre. Și pentru ce? Și pentru cine atâtea gatituri? Póte vedesce diu'a de mână. Oare nu pentru Romani'a?

Sultanulu se ocupa cu prédilectiune de pregătirile pentru resboiu, și afacerile interne ale statului le-au incrediatu mai de totu lui Fuad Pasi'a, care încep regimul se cu unu actu de toleranță cãtră crestini, punendu între consiliarii curții supreme judecătorești din Constantinopole și doi crestini, — lucru ne mai auditu în imperiul turcescu.

Svedi'a a 'ncheiatu cu Franci'a și Englițeră o conventiune subscrisă la Stockholm în 17 Febr. nou, prin carea Svedesii, pelंगा priimirea de subsidii din partea celor două puteri apusene, să alerge Danesiloru într'ajutoriu. Din acest'a deduc unii politici, că Englițeră și Franci'a se pare că nu voru a se amestecá în afacerea resboiului germano-danesu cu trupele lor proprii.

Din câmpul resboiului.

Armatele aliante au pus 100 pionieri și 400 lucratori civili, cari să demoleze (strice) sianturile dela Danewirk. Tóte porturile dela marginea resariti'a a Holstein-ului și Schlesvig-ului, afara de celu din Neustadt, sunt blocate de corabii danese. În zilele cele mai de aprópe se acceptá o bataia mare la Friderici'a ori la Düppel.

În 22 Febr. nou trei brigade prussesci cu artileria, în presinți'a maresialului Wrangel, a printiului de corónă și a printiului Fridericu Carolu facura o recongnoscire (cercare) până 'n raionul tunurilor din sianturile dela Düppel. Perderea Prusiloru fura: 13 morti, 20 raniti. Danesii perdura câte-va steaguri, mai multi ofițeri și 200 soldati caduti în prinsóre.

Din aceeași di de sér'a spune unu telegramu englesescu

o scire multu mai importantă, că adică Prusii frânsera anteposturile danese și ocupara satulu Düppel, dar după bombardementu de 4 ore fura respinsi din bastiuni. La luptă luasera parte 2 regimente danese, cari relasara 200 morti și raniti, între cari multi ofițeri. Și Prusii perdura multi morti și raniti.

Generalulu Wrangel publica din quartirulu generalu Apenrade unu ordinu, în urm'a căruia ori ce actu ostilu contră armatei aliante se va pedepsi după legile martiale. Asemenea emisera comissarii civili unu ordinu privitoriu la libertatea limbei germane.

Mai nou. La o întrebare telegrafică din partea ministeriului danesu cãtră ministeriulu svedesu: deca pótă dá Svedi'a numai decátu ajutoriu? ministeriulu svedesu să fia respunsu categorice, că nu pótă.

Se aude că de siguru, că Dani'a încă se 'nvoiesce a se face în privinți'a causei flagrante o conferinție; locul conferinției se crede că va fi Londr'a. După „Herm. Ztg.“ etc.

Nr. 78—3 PUBLICARE.

Prin acest'a se publica deschiderea concursului pe suplinți'a invetiatorésca din Beretia u, înzatrata cu emolumentele anuale de 56 f. v. a., 1⁵³³/₁₆₀₀ □ jugere de aratură, 2¹/₃ jugeri de livada, 1¹/₂ jugeru de gradina, 26²/₃ chible de grâu, 30 pf. de sare, 100 pf. de clisa, 16 pf. de lumini, 3¹/₃ □ de lemne, 5¹/₃ □ de paie, și cortelu liberu. Până în 20 Martiua c. până candu doritorii de a cuprinde acestu postu sunt avisati a substerne acestui consistoriu diecesanu, recursurile sale provădite cu estrasulu de botezu, cu adevărintele despre sciințele absolute, despre servitiulu de până aci și despre purtarea sea morala și politica. Din siedinti'a consistoriala-scolastica, tînuta în Timisiór'a în 28 Ianuariu 1864.

Nr. 76—3 Concursu.

În Zsamulu micu e vacantu oficiulu invetiatorescu. Limb'a propunerei e serb'a și roman'a. Emolumentele sunt: 84 f. m. a. 30 meti de grâu, 16 meti de cucuru, 100 pf. clisa, 50 pf. de sare, 12 pf. de lumini, 4 stânjini de lemne, 3 jugere de pamentu și 1¹/₂ jugeru de gradina și locuintia fără plata.

Cari dorescu a dobandi oficiulu acest'a, au până în 4 Septembre cu recursele lor și cu atestatulu despre absolvatele sciinție, despre servirea de până acumă și despre portarea sea morala și politica; în fine cu extractulu de botezu a se întórce la Consistoriulu Eparchiei Versietului.

Nr. 77—3 Concursu.

În satulu Silh'a e vacanta statiunea de Invetiatoru Limb'a propunerei e cea româna. Emolumentele sunt: 75 f. v. a. 11 meti grâu, 15 meti cucuru, 75 pf. slanina, 75 pf. de sare, 11 pf. de lumini, 7¹/₂ stângini de lemne, 4 jugere de livada, și locuintia fără plata.

Recurentii au cu atestatu despre absolvatele sciinție, despre portarea până acumă a oficiului, și despre portarea sea morala și politica, împreună cu Extractulu de botezu, în terminu de 4 septemăni a se întórce la Consistoriulu Eparchiei Versietului.

Preturiile de piatia

din Sabiiu, Marti în 14/26 Februariu 1864.

	fl.	xr.
Grâul de frunte, galét'a nemt. (Metzen) *)	3	73
„ de midilocu „	3	47
„ de cõda „	3	20
Seear'a galét'a nemtiésca (Metzen) *)	2	33
„ de midilocu „	2	27
„ de cõda „	2	20
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	60
„ de midilocu „	1	53
„ de cõda „	1	47
Cucuruzulu galét'a nemtiésca (Metzen) *)	2	27

*) 3 galete nemtiesci sunt 2 galete ardelenesci.

Correspondinția.

F. P. Z. Fiindu de interesu curatu personalu, nu potemu priimí, fără celu multu în estrasu între noutățile de di; Te invoiesei? — M. B. Salutări și gratulări. — G. D., H. Ve multiemimu pentru bun'a vointia, ce ne aretati; amu dispusu cele de lipsă.